

De Gulden Lelie
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM : MAQUISSTRAAT 44 EYERE
Maandelijks uitgave n° 73 van April (grasmaand) 1966

Art. 257 : Stb. V/13 : Jean Bapt. VAN NERUM x Anne MARYSSAEL

(vervolg van art. 256)

- In September 1861 bij Hoegaarden-kermis was de Harmonie klaar. Onder grote volkstoeeloop verliet zij al spelend 't Klein Paradijs en trok via haar lokaal in 't nieuwhuys, met het bestuur op kop, door het dorp. Aan de huizen der stichters en weldoeners werden "serenades" gegeven en zo ging het weer naar de oefenzaal, waar een eerste concert werd ten beste gegeven en waar Clemence Van Nerum, dochter van de Dokter, als eerste zangeres optrad met haar romancelied "Bonheur court".

- Vanaf dit eerste succes trad de harmonie driemaal per jaar op, namelijk in de maand Februari ter verjaring van haar stichting en bij de grote en kleine kermis van Hoegaarden. Dan trok ze telkens door de straten van het dorp, serenades brengend, gevolgd van concert en bal in de zaal van 't Klein Paradijs, destijds gehouden door Simon Stockmans. En bij deze feestdagen waren alle huizen bevlagd en was er steeds een grote menigte te been, terwijl de notabelen van Hoegaarden hun vrienden en kennissen uitnodigden, om ooggetuigen te zijn van al die pracht.

- En nog was Dr. Van Nerum niet voldaan. Samen met Henri Van der Taelen, met wie hij ondanks het verschil in politieke opvattingen, in de beste verstandhouding leefde, reisde hij naar Brussel, om er bij Michotte de schoonste vlag te laten vervaardigen, die zij persoonlijk en gezamenlijk bekostigden en aan de Vereniging ten geschenke gaven. Bij de plechtige vaandelloverhandiging van 23 Februari 1862, was de feestzaal van 't Klein Paradijs nokvol.

- Na de traditionele redevoeringen werd de vlag ingehuldigd en aan de aanwezigen getoond. Op haar weelderig stof prijkte de sierlijke gebroede tekst "Société de Musique des Mélomanes de la Grande Ghète - 14 9br 1860" officiële datum van de oprichting. Daarop werden de milde schenkers in de bloemen gezet en klonk het vaandel-lied, persoonlijk voor deze gebeurtenis door Dr. Van Nerum opgesteld, met als titel "Chanson de notre Drapeau".

- Gedurende vier jaar had er vrede geheerst in de rangen van de Harmonie, waar alle politieke meningsverschillen ondergeschikt waren gebleven aan de schoonheid en het verhevene van de kunst. Maar in 1864 kwamen dreigende wolken opdagen en een einde stellen aan de vredelievende periode, die het zoals het lied van Clemence Van Nerum, van zeer korte duur was geweest.

- In 1861 had de liberale Burgemeester Putzeys zijn ontslag ingediend en was vervangen worden door zijn gematigde collega François Christiaens. Na diens dood in 1864 werd de liberaal Henri Vandermolen tot burgemeester en de katholiek Alex Nijs (1) tot raadslid verkozen. Vanaf dat ogenblik braken andermaal politieke troebelen uit, want Putzeys, die nog steeds tot de gemeenteraad behoorde, en Nijs waren aartsvijanden. Beide partijen wilden de harmonie langs hun kant krijgen en er het meesterschap over bekomen, om haar tot een politiek instrument om te vormen.

- In Februari 1865 ging naar oude gewoonte, het concert en bal door in 't Klein Paradijs, sedert 1863 door Hubert Collart overgenomen. De liberale leden uit de Vereniging woonden dit bal niet bij ten teken van ontevredenheid en protest en spanden alles in 't werk om een andere zaal te vinden, omdat 't Klein Paradijs, sedert de komst van Collart, als katholiek stond aangeschreven.

- De oude hartstochten laaiden weer op en de harmonie, tot heden gespaard van alle politieke inmenging, werd het zwart schaap, dat als speelbal diende tussen Putzeys en Nijs, zonder dat de zachtmoedige Burgemeester de gemoederen kon bedaren.

Dr. Van Nerum, die de oprichting had bewerkt, en steeds als Onder-voorzitter fungeerde, drong op verzoening aan, want hij voelde zijn levenswerk bedreigd. Hij was voorstander van een onzijdige muziekmaatschappij, die buiten alle politiek moest blijven, maar hij behoorde immers tot de liberale strekking waardoor hij onder de invloed stond van de Voorzitter en oud-burgemeester Alex Putzeys.

- Anderzijds hadden Hubert Collart en Jozef Van Nerum, die aanhangers waren van Alex Nijs, aan de harmonie hun zaal en lokaal ontzegd, omdat de vereniging een liberale tendens begon aan te nemen. En te midden van deze heersende wanorde, stond de katholieke medestichter Henri Van der Taelen onmachtig en had Loriers zich terug getrokken.

- Beroofd van haar lokaal en oefenzaal, moest de harmonie noodgedwongen 't Klein Paradijs verlaten en naar een andere plaats uitzien. Dit speelde in de kaarten van de liberalen, die in 't gemeentehuis een nieuwe muziekzaal lieten in gereedheid brengen. Op 11 September 1865 werd deze zaal plechtig ingehuldigd met concert en bal, maar de onenigheden tussen beide partijen duurden voort en hadden nadelige gevolgen op de harmonie, in wiens rangen zich ook de verdeeldheid begon laten te voelen.

- De meeste leden verweten aan hun Voorzitter Putzeys, dat hij door zijn koppige politiekvoering, de vooruitgang en goede werking van de harmonie schaadde.

Op 31 December 1865 gaf Putzeys, in een vlag van woede zijn ontslag als Voorzitter der Muziekmaatschappij. Met meerderheid van stemmen werd hij vervangen door de meer bezadigde Henri Van der Taelen, terwijl Jean Bapt. Van Nerum onder-voorzitter bleef, zodat het politiek evenwicht in het harmoniebestuur hersteld was.

- In het gemeentebestuur bleef echter de grootste wanorde heersen, waar Alex Nijs tijdens een woelig debat de zaal moest verlaten en Alex Putzeys, op aandringen van zijn politieke vrienden, op 24 Februari 1866, opnieuw het Burgemeesterschap aanvaardde. Doch de harmonie, bewerkt door Alex Nijs, weigerde hem de gebruikelijk serenade te brengen, zodat tussen de Burgemeester en de Voorzitter der Vereniging, de toestand gespannen bleef.

- Tot in 1870 kwam er geen verandering. Dr. Van Nerum had voortdurend gepoogd de vrede te herstellen tussen de liberal Putzeys en de katholiek Van der Taelen en verklaarde bij hoog en laag dat de muziekmaatschappij niet als een politiek orgaan, maar wel als gemeenteharmonie diende beschouwd. Helaas, telkens mislukte hij in zijn opzet, want beide partijen gingen verder met de verdeeldheid te zaaien in de rangen der Vereniging.

- Toen moest het tienjarig bestaan van de Harmonie gevierd worden en grote plannen werden opgebouwd om aan deze plechtige gebeurtenis meer luister te schenken. Maar Putzeys weigerde subsidies toe te staan, wijl liberalen en katholieken elkaars plannen dwarsboonden, met als gevolg dat het verjaarsfeest niet doorging. Dat gaf echter de doorslag. De muziekliefhebbers waren misnoegd en zonnen op middelen, om een einde te stellen aan het politiek geploeter, dat zo nadelig inwerkte op de bedrijvigheid van de Maatschappij.

(1) liet in 1883 bij testament zijn huis en goederen na, om te Hoegaarden een Wezenhuis op te richten.

- De ruzie duurde nochtans verder en breidde zich meer en meer uit, tot wanneer twee kampen ontstonden, die gans vijandig tegenover elkaar zouden staan. Het waren enerzijds de katholieken of "zwarten" opgehitst door de Graaf van Meldert, die er politieke munt wilde uit slaan en anderzijds Alex Putzeys, die v/d "Mélomanes de la Ghète" een zuivere liberale harmonie wilde maken, onder voorwendsel dat hij er de medestichter en eerste voorzitter van was.

- Maar in September 1872 trad een nieuw personage op de voorgrond. Het was Theodoor Van Nerum (2), broeder van Jozef Van Nerum uit het Nieuwhuys en kozijn van Dr. Van Nerum. Hij zou een einde stellen aan elke politieke grootspraak en de harmonie terug in de mogelijkheid stellen haar vroegere bedrijvigheid te hernemen. Datzelfde jaar nog kocht hij 't Klein Paradijs en stelde zijn zaal onmiddellijk ter beschikking van de Muziekmaatschappij. Dit gaf echter aanstoot tot grote wijzigingen.

- De katholieke harmonieleiden die de meerderheid van de vereniging uitmaakten, wensten dadelijk het gemeentehuis te verlaten, om op nieuw in 't Klein Paradijs bijeen te komen en te oefenen. In December 1872 brachten zij deze wens voor aan de algemene vergadering, die het voorstel aannam.

Uit vrees echter de jaarlijkse gemeentetoelage te verliezen, besloten zij nochtans twee leden uit hun Commissie te vervangen, die als hevige tegenkanters van Burgemeester Putzeys bekend stonden. Het waren Alfons Stockmans (3) en Jozef Putzeys (4). Zij werden vervangen door Arthur Putzeys, zoon van de Burgemeester en de onderwijzer Dierix, beide liberale aanhangers.

- De bedoeling was misschien goed, want hierdoor gaf de algemene vergadering het bewijs geen bepaalde politiek te voeren, doch de vervanging verwekte groot rumoer in het dorp en lokte nieuwe verdeeldheid uit, zodat de zaken statu quo bleven.

In 1873 was er nog steeds geen verbetering ingetreden en de politieke twisten duurden verder. De meerderheid der leden van de harmonie vergaderden in 't Klein Paradijs, de anderen op het gemeentehuis, zodat er vanaf dat ogenblik sprake was van twee muziekverenigingen. De ene noemde zich "de liberale" met Onder-voorzitter Dr. Van Nerum aan het hoofd en de andere "de katholieke" onder leiding van de Voorzitter Van der Taelen, maar welke was nu de echte.

- Hierover zou op 10 Februari 1873 in de gemeenteraad worden gestemd, want deze toestand van verdeeldheid kon onmogelijk nog langer blijven duren. De mannen uit 't Klein Paradijs behaalden de overwinning met 6 tegen 4 stemmen. De zes overwinnende stemgerechtigden waren : Voorzitter Van der Thelen, L. Lodewijckx, Alex Nijs, Finoulst, Julien Nijs en Lambrechts, tegenover Burgemeester Alex Putzeys, Onder-voorzitter Dr. Van Nerum, Dr. Ggds en Dewel.

- Het was een woelig debat geworden, waar de liberalen de nederlaag hadden geleden en moesten toegeven dat de enige en echte vereniging van "Les Mélomanes de la Grande Ghète" deze was die bijeen kwam in 't Klein Paradijs bij Theodoor Van Nerum.

-
- (2) hij was de grōtvader van Julianus I, 7e ouderdomsdeken der Gilde.
 - (3) Nijveraar. Geboren 1833 en getrouwd 1872 met Octavie Sweerts.
 - (4) Medebeheerder in de suikerfabriek "Grand Pont" te Hoegaarden en stichter van de "Sucrierie de la Ghète". Hij werd geboren 1844 en was kleinkozijn van Burgemeester Alex Putzeys. In 1880 huwde hij met Lucie Van Nerum, (de dochter van Livinus en Monique Cipers). Deze Lucie Van Nerum was op haar beurt de nicht van Dokter Jean Bapt. Van Nerum.

Zegevierend trokken de overwinnaars met hun vlag op kop, rond het dorp, om op luidruchtige wijze de zegepraal te vieren in 't Klein Paradijs, hun enig en wettig lokaal, waar de ganse nacht gedronken werd. Vanaf toen noemden zij zich "Les Mélomanes de la Grande Ghête - local du Paradis".

- De gevolgen van deze uitspraak vielen echter zeer nadelig uit voor beide partijen. De meerderheid had haar Voorzitter naar 't Klein Paradijs gevolgd, maar wegens gebrek aan de voltalligheid van de bijkomende instrumenten, moesten zij het harmonieschap opgeven, om tot gewone Fanfare te worden omgevormd.

De anderen waren op 't gemeentehuis gebleven, onmachtig een eigen muziekmaatschappij op te richten, zodat zij onbedrijvig bleven.

- In September 1873 was het kermis te Hoegaarden, doch deze mislukte gezien de fanfare geen concert of bal kon geven, daar de Burgemeester uit wraak elke gemeentetoelage had afgesneden. Hierdoor ontstonden grote onenigheden in 't dorp, waar beide partijen zelfs handgemeen geraakten. Een maand later in Oktober stierf de Voorzitter Henri Van der Taelen en bood ook Dokter Van Nerum zijn ontslag aan, die ondertussen alle hoop op verzoening had opgegeven en zijn levenswerk had zien teloor gaan.

- L. Lodewijckx werd tot nieuwe Voorzitter gekozen, terwijl Arthur Putzeys, die in 1896 tot Burgemeester werd uitgeroepen, aan de liberale muziekfractie, een reële vereniging schonk, zodat er te Hoegaarden sedert dien twee maatschappijen naast elkaar bleven voortleven (5).

Maar zowel de ene als de andere bleef aan de politiek onderworpen, zonder één enkele maal de stichters van 1860 in herinnering te hebben gebracht. Zelfs niet bij hun 100 jarig bestaan, werd hun de minste hulde gegund.

G. In de gemeenteraad

- Het is geen geheim dat het geslacht Van Nerum altijd getracht heeft, om in de Regentie en gemeenteraad te zetelen en medezeggenschap te bekomen in het dorpsbestuur. Gedurende bijna een ganse eeuw zijn de opeenvolgende generaties daarin ten volle geslaagd.

- Zo zien wij inderdaad dat Brouwer Carolus Van Nerum (overgrootvader van Jean Bapt.) in 1733 tot burgemeester werd verkozen, om vanaf 1734 tot aan zijn dood in 1757 het schepenenambt te vervullen. Datzelfde jaar werd hij opgevolgd door zijn zoon Notaris Joannes Van Nerum (grootoom van Jean Bapt.), eerst als gezworene in de dorpsraad, vervolgens als burgemeester van 1761 tot 1763, om ten slotte in 1764 tot Schepen te worden uitgeroepen, functie die hij tot in 1794 bleef bekleden.

- In 1808, na een onderbreking van 14 jaar, wegens het Franse bewind, was het zijn zoon Dr. Henricus Van Nerum (kleinkozijn van Jean Bapt.) die de traditie voortzette en zich tot Burgemeester liet uitroepen. Zijn mandaat verstreek in 1812 en sindsdien werd hij meermaals tot in 1835 als Raadslid verkozen.

- Nu was het de beurt aan Dr. Jean Bapt. Van Nerum, die zich einde 1833 als geneesheer te Hoegaarden had gevestigd.

(5) Voor het verder verloop van de geschiedenis der Muziekmaatschappijen van Hoegaarden (vanaf het ontslag van Dr. Van Nerum tot op onze dagen), verwijzen wij naar het werk vermeld in Familieschoon blz. 442 voetnota 13.

Zijn afkomst en beroep waren voldoende om zijn kandidatuur te stellen en verkozen te worden, maar hij aarzelde omwille van zijn familie. Al zijn voorgangers hadden immers tot de katholieke streek behoord, terwijl hij eerder een anti-clericaal was.

- In 1847 bij het opkomend liberalisme, koos hij dadelijk partij voor deze nieuwe politiekvoering en bood zijn diensten als raadgever aan, zonder nochtans een mandaat te aanvaarden. Hij wilde vooreerst zijn eigen populariteit testen, een kans die hem in 1848 geboden werd bij de oprichting van de Burgerwacht en waarin hij als geneesheer onmiddellijk verkozen werd. Maar nog altijd bleef hij een afwachtende houding aannemen tot in 1860, toen hij zich onder invloed van de liberale burgemeester Not. Alex Putzeys, op de verkiezingslijsten liet plaatsen.

- Wegens zijn grote populariteit werd hij echter van bij de aanvang tot gemeenteraadslid verkozen en zetelde voor de eerste maal in de bestuursraad op 9 Maart 1861. De traditie der voorouders was voortgezet, al was het dan ook niet in dezelfde partij. Jean Bapt. Van Nerum woonde regelmatig de zittingen bij en zou reeds van in den beginne, naam weten te verwerven, door de oprichting van de Muziekharmonie, terwijl hij zijn beste krachten schonk aan het gemeenteeonderwijs. In December 1861 had Burgemeester Putzeys ontslag genomen en was vervangen geworden door de eerste Schepen François Christiaens.

- Op voorstel van Van Nerum werden er vanaf 1862 te Hoegaarden, paardenkoersen ingericht, terwijl de wekelijkse markt door de toekenning van hogere prijzen en premies, ten zonerste bevorderd werd. En ook het aanleggen van de spoorlijn zou tot een goed einde gebracht worden.

- Op 19 Juni 1864 was Burg. Christiaens overleden en werd op Woensdag 22 Juni onder grote volkstoeeloopen ten grave gedragen. De schoolkinderen droegen een rouwband, terwijl Dr. Van Nerum, die de begrafenisplechtigheden had ingericht, in naam van de gemeenteraad, een treffende lijkrede uitsprak. Alsdan werd Henri Vandermolten tot nieuw Burgemeester gekozen. Wijselijk en goed werkte Dr. Van Nerum samen met de andere leden van het gemeentebestuur, zonder onderscheid van kleur of mening, voor het welzijn van het dorp en zorgde, zowel voor kerkelijke als voor burgerlijke instellingen.

- Maar op 27 Aug. 1864 trad de katholiek Alex Nijs tot de gemeenteraad toe. Vanaf toen begon de strijd tussen wit (liberaal) en zwart (katholiek) zich te ontwikkelen. Nijs, die in 't geheim gesteund werd door de Graaf van Meldert, wilde aan de katholieken terug hun meerderheid bezorgen, hetgeen bij de oppositie natuurlijk verbittering teweeg bracht en de strijd nog meer aanwakkerde.

- In Februari 1866 had Alex Putzeys, op aanvraag van zijn politieke vrienden, opnieuw het burgemeesterschap aanvaard, om de katholieke aangroei te keer te gaan. Bij de verkiezingen van 30 Oktober 1866 behaalden H. Van der Taelen en Van Nerum bijna de meerderheid der stemmen. Maar ondertussen gaf de Muziekharmonie aanleiding tot woelige debatten, waarin Van Nerum voortdurend de verzoening poogde te bewerken.

- Tijdens de periode van 1866 tot 1874 maakte hij meermaals deel uit van de Commissies voor Onderzoek en Begroting, terwijl hij steeds de vooruitgang van het dorp voor ogen had.

Hij steunde het onderwijs, bevorderde de wekelijkse markt, stemde voor de tegemoetkomingen aan de armen en verdedigde de financiële en materiele belangen van Hoegaarden. Maar niets kon beletten dat de kloof tussen witten en zwarten steeds dieper werd, om uit te groeien tot twee kampen, die gans vijandig tegenover elkaar stonden. Na de splitsing van de harmonie in Februari 1873 werd de toestand kritisch.

Er heerste grote agitatie in het dorp, terwijl de katholieken overal veld wonnen en de schepenenambten veroverden. Bij de kermis van 1874 braken er zelfs handtastelijkheden uit tussen wit en zwart, terwijl in Oktober het begrotingsplan moest goedgekeurd worden. Grote discussies braken los, de katholieken stelden toelagen voor ten gunste van de fanfare, terwijl de liberalen aandrongen op de straatverlichting. Beide voorstellen verdienden aanhang, maar slechts een van de twee kon toegestaan worden. Met 7 tegen 4 stemmen werd de verlichting verworpen en in deze strijd moest Van Nerum tegen de fanfare stemmen, om de partijbelangen te dienen.

Maar in Januari 1875 schafte de Bestendige Deputatie de toelage van de harmonie af en kende ze toe voor de verlichting van de straten. Hevig protest rees op en in Oktober van hetzelfde jaar werd te Hoegaarden, officieel de katholieke partij opgericht, onder voorzitterschap van de Graaf van Meldert.

De grootste aanhangers waren Coenegras, Van der Taelen, Van Autgaerden, C. Dumont, Alex Nijs, F. Van Hagendoren en L. Lodewijckx. Zij behaalden een meerderheid van 23 stemmen, zodat langs liberale zijde nog alleen A. Putzeys en Dr. Godts verkozen bleven.

Het verlichtingskrediet werd afgeschaft en de toelage voor de muziekvereniging hersteld. Met deze nederlaag eindigde ook de politieke loopbaan van Dr. Jean Bapt. Van Nerum, die 15 jaar lang had geduurd, maar slechts verbittering en ontgoocheling ten gevolge heeft gehad, want daar waar groot werk hadden kunnen verricht worden, werd alles vernietigd door meningsverschillen en kortziende politiekvoering van beide partijen.

H. In dienst van de geneeskunde

Jean Bapt. Van Nerum was een zeer ontwikkeld man voor zijn tijd en een bekwaam dokter, die zich volledig ten dienste stelde van de geneeskunde. Einde 1833 had hij te Hoegaarden zijn "cabinet" geopend en zich snel een aanzienlijk cliënteel weten te maken, dat geleidelijk uitbreiding nam. Enkele jaren later telde hij cliënten in niet minder dan een veertigtal dorpen der omgeving, zelfs gaande tot Bierbeek, Bevekom, Geldenaken en Vissenaken. Om zich te verplaatsen gebruikte hij zijn paard "Cocotte" en ook soms zijn tilbury.

Hij was stichtend lid van de Belgische Medische Unie, een soort van voorzienigheidskas, waaraan hij een jaarlijkse bijdrage betaalde van 22 fr. en was geabonneerd op de geneeskundige tijdschriften "Bulletin de la Société de médecine pratique - Le progrès Médical en La Santé".

Uit zijn rekeningen blijkt dat hij in 1835 de som van 1962 fr. had verdiend, terwijl dit jaarbedrag in 1845 tot 4820 fr. was opgelopen. In 1849 daagde de rijke Collart hem echter voor 't gerecht, onder voorwendsel dat Van Nerum de zieken te veel deed betalen, maar Jean Bapt. won het pleit, door Adv. Van Erps uit Geldenaken en aan de hand van bewijzen en tal van opgekomen getuigen. Nopens de gevraagde erelonen zien we inderdaad, dat hij geen vast barema had, hetgeen daarom nog niet bewijst, dat hij te veel rekende.

(vervolgt)

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk
FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT 44 EVERE

Maandelijkse uitgave n° 74 der bloeimaand (Mei) 1966

Art. 258 : Stb. V/13 Jean Bapt. VAN NERUM X Anne MARYSSAEL

(vervolg van art. 257)

- Hij had namelijk wel vaste prijzen opgesteld volgens de verschillende gevallen. Uit de rekeningen van Dr. Van Nerum (register 3) blijkt inderdaad dat hij aan zijn familieleden, de kleine landbouwers, arbeiders, bedienden, herbergiers en winkeliers 0,50 à 0,65 fr. vroeg voor een gewone consultatie. Naar gelang het dag- of nachtbezoeken waren, vroeg hij te Hoegaarden 0,50 à 1 fr., buiten Hoegaarden 0,75 à 2 fr. en voor verwijderde dorpen 3 à 10 fr. Een kraambed in het dorp kostte 5 à 6 fr. en buiten de gemeente 6 à 10 fr. Voor doodgeboren kinderen rekende hij 2 fr., voor beenbreuken 3 à 5 fr., voor getuigschriften en vaststellingen van overlijdens 1 fr. De rijke pachters, brouwers, renteniers en priesters betaalden nochtans 2 à 3 maal meer.

- In November van het jaar 1849 brak te Hoegaarden de typhus uit en in de streek van Neervelp en Opvelp de cholera. Dr. Van Nerum spande zich dag en nacht in om de epidemies te bestrijden en heeft menige zieke van de dood gered. Het was rond dat tijdstip dat hij zich op de hoeve "La Chise" te Piétrebais een nieuw paard kocht voor de som van 280 fr., want zijn oude "Cocotte" liep te traag en in de tijden van epidemies, kwam het voornamelijk op snelheid aan. Ook schafte hij zich toen te Leuven een nieuwe tilbury aan.

- Het was ook in deze periode van erge en besmettelijke ziekten, dat zijn collega Dr. Godts weigerde om zijn semester te doen in dienst der armen van Hoegaarden en Bost en zulks na een gewoonte van 11 jaar. Dadelijk sprong Van Nerum in de bres om al deze arme zieke mensen bij te staan en hij werd tot gemeentelijke inenter benoemd. Nochtans had hij zijn voorwaarden gesteld, namelijk dat de geneesmiddelen moesten besteld worden bij zijn oom, de Apotheker Petrus Evrard.(1)

- Wegens zijn spontane offervaardigheid tijdens de epidemies van 1849, werd Jean Bapt. Van Nerum op 8 April 1852 door het Weldadigheidsbureau, waarvan hij sedert 1849 deel uitmaakte, met 9 tegen 5 stemmen tot Dokter der Armen van Meldert en Sluizen benoemd en zulks ter vervanging van Dr. Meulemans.

(1) Zie blz. 321. Evrard was 74 j. toen hij in Dec. 1849 zijn rechterdijbeen brak en zijn bloeiende apothekerszaak vanaf April 1850 overgaf aan zijn neef Eugene Van Nerum (broeder van Dr. Van Nerum). Deze apotheek was gelegen in de oude Koffiestraat (huidige Putzeysstraat n° 7 en 9)

- In de avond van 7 Januari 1853 bij zijn terugkeer over de gladde wegen van Oorbeek, liep hij een rechtersvoetverstuiking op. Gedurende 5 weken had hij de grootste moeite om zich op zijn paard te heffen, maar geen enkele dag ging voorbij zonder dat Van Nerum zijn zieken ging bezoeken.

- In September 1853 sloot hij aan bij de Belgische Medische Vereniging en werd lid van het Plaatselijk Medisch Comité te Tienen. Zijn populariteit nam zienderogen toe, terwijl hij zijn geneeskundige kennis bestendig verrijkte. Dit alles gaf aanleiding dat Jean Bapt. Van Nerum op 29 December 1853 tot geneesheer der Armen werd aangesteld voor Kuntich - Willebringen, terwijl ook Hoxem - Oorbeek en Outgaarden - Lummen zouden volgen. Doch wegens zijn overvloedig werk diende hij op 13 December 1855 ontslag in als Dokter der Armen van Kuntich en Bost, waar hij vervangen werd door Dr. Swartenbroeckx uit Tienen. Datzelfde jaar waren zijn inkomsten tot 6.103 fr. gestegen, terwijl hij het jaar 1858 afsloot met het rekordcijfer van 8.680 fr. Van hem werd beweerd dat hij de grootste en rijkste dokter was uit de streek, die het geheim kende van de rosmarijnzalf tegen reumathiek en gewrichtspijnen. Vermoedelijk kwam deze plantenbereiding voort van zijn tante Maria Van Nerum, via de apotheker Petrus Evrard (2)

- In Juni 1858 had Dr. Leopold Lodewijckx (3) zich te Hoegaarden gevestigd. Hij behoorde tot de katholieke strekking, zodat hij een grote tegenstrever en konkurent werd van Dr. Van Nerum. Het volgend jaar werd hij reeds tot Dokter der Armen benoemd, voor de ganse streek. Dr. Van Nerum behield alleen Hoxem, maar zou in 1860 Goedsenhoven verkrijgen. Niet verwonderlijk dat Van Nerum wat afgunstig stond tegenover zijn nieuwe collega, die hem overal de boter van het brood haalde. Het was rond die tijd dat Jean Bapt. Van Nerum zich officieel te Hoegaarden in de politiek wierp en tot de stichting van de Muziekharmonie overging, om alzo terug voorrang te nemen op Lodewijckx.

- In Januari 1862 had Eugeen Van Nerum de zaak van zijn schoonbroeder Goetseels te Mechelen overgenomen en stond op het punt Hoegaarden te verlaten. Dr. Van Nerum nam voor 2.000 fr. bezit van de apotheek, die vanaf 7 April op zijn naam stond en 12 dagen later naar het huis van de dokter op Vroente n° 15 werd overgebracht, waar zij vanaf 1 Juli van hetzelfde jaar voor het publiek opengesteld werd.

Hij schonk de apotheek aan zijn twee dochters, die alle winsten mochten behouden. Dit betekende een grote prestige-aanwinst voor Dr. Van Nerum, want niet alle geneesheren konden zich roemen, een eigen apotheek te bezitten.

- In Mei 1865 trad zijn oudste dochter Clemence echter in het huwelijk met kandidaat-notaris Henri Quinot uit Jauche, waar zij zich gingen vestigen, zodat Zenobie alleen de apotheek moest openhouden. Maar deze laatste overleed op 25 Augustus 1866, waardoor de dokter weer voor nieuwe moeilijkheden kwam te staan. Alsdan riep hij zijn dochter en schoonzoon met hun dochttertje Palmyre en de 17 jarige kindermid Rosalie Matto uit Jandral naar Hoegaarden terug, om vanaf 24 September 1866 de apotheek voort te zetten.

- Door al deze bekommernissen ingenomen, gaf hij in 1866 ontslag als geneesheer der armen van Goedsenhoven, waar hij vervangen werd door Dr. Caluwaert uit Neerheylysssem. Gedurende 6 jaar bleef Clemence Van Nerum de apotheek open houden, maar toen drukte zij en haar man de wens uit in eigen huishouden te gaan en naar Jauche weer te keren, om er in het aangeschafte huis een brouwerij te beginnen. Zij verlieten Hoegaarden op 24 April 1872, terwijl de apotheek door de vrouw van de dokter voortgezet werd.

(2) Zie Familieschoon blz. 298 § 4

(3) zoon van de gemeente-sekretaris François Lodewijckx en kleinzoon van Henri Lodewijckx, griffier-vrederechter te Hoegaarden tijdens het Frans

- In de avond van 7 Januari 1853 bij zijn terugkeer over de gladde wegen van Oorbeek, liep hij een rechtersvoetverstuiking op. Gedurende 5 weken had hij de grootste moeite om zich op zijn paard te heffen, maar geen enkele dag ging voorbij zonder dat Van Nerum zijn zieken ging bezoeken.

- In September 1853 sloot hij aan bij de Belgische Medische Vereniging en werd lid van het Plaatselijk Medisch Comité te Tienen. Zijn populariteit nam zienderogen toe, terwijl hij zijn geneeskundige kennis bestendig verrijkte. Dit alles gaf aanleiding dat Jean Bapt. Van Nerum op 29 December 1853 tot geneesheer der Armen werd aangesteld voor Kuntich - Willebringen, terwijl ook Hoxem - Oorbeek en Outgaarden - Lummen zouden volgen. Doch wegens zijn overvloedig werk diende hij op 13 December 1855 ontslag in als Dokter der Armen van Kuntich en Bost, waar hij vervangen werd door Dr. Swartenbroeckx uit Tienen. Datzelfde jaar waren zijn inkomsten tot 6.103 fr. gestegen, terwijl hij het jaar 1858 afsloot met het rekordcijfer van 8.680 fr. Van hem werd beweerd dat hij de grootste en rijkste dokter was uit de streek, die het geheim kende van de rosmarijnzalf tegen reumathiek en gewrichtspijnen. Vermoedelijk kwam deze plantenbereiding voort van zijn tante Maria Van Nerum, via de apotheker Petrus Evrard (2)

- In Juni 1858 had Dr. Leopold Lodewijckx (3) zich te Hoegaarden gevestigd. Hij behoorde tot de katholieke strekking, zodat hij een grote tegenstrever en konkurent werd van Dr. Van Nerum. Het volgend jaar werd hij reeds tot Dokter der Armen benoemd, voor de ganse streek. Dr. Van Nerum behield alleen Hoxem, maar zou in 1860 Goedsenhoven bijkrijgen. Niet verwonderlijk dat Van Nerum wat afgunstig stond tegenover zijn nieuwe collega, die hem overal de boter van het brood haalde. Het was rond die tijd dat Jean Bapt. Van Nerum zich officieel te Hoegaarden in de politiek wierp en tot de stichting van de Muziekharmonie overging, om alzo terug voorrang te nemen op Lodewijckx.

- In Januari 1862 had Eugeen Van Nerum de zaak van zijn schoonbroeder Goetseels te Mechelen overgenomen en stond op het punt Hoegaarden te verlaten. Dr. Van Nerum nam voor 2.000 fr. bezit van de apotheek, die vanaf 7 April op zijn naam stond en 12 dagen later naar het huis van de dokter op Vroente n° 15 werd overgebracht, waar zij vanaf 1 Juli van hetzelfde jaar voor het publiek opengesteld werd.

Hij schonk de apotheek aan zijn twee dochters, die alle winsten mochten behouden. Dit betekende een grote prestige-aanwinst voor Dr. Van Nerum, want niet alle geneesheren konden zich roemen, een eigen apotheek te bezitten.

- In Mei 1865 trad zijn oudste dochter Clemence echter in het huwelijk met kandidaat-notaris Henri Quinot uit Jauche, waar zij zich gingen vestigen, zodat Zenobie alleen de apotheek moest openhouden. Naar deze laatste overleed op 25 Augustus 1866, waardoor de dokter weer voor nieuwe moeilijkheden kwam te staan. Alsdan riep hij zijn dochter en schoonzoon met hun dochttertje Palmyre en de 17 jarige kindermaid Rosalie Matto uit Jandrai naar Hoegaarden terug, om vanaf 24 September 1866 de apotheek voort te zetten.

- Door al deze bekommernissen ingenomen, gaf hij in 1866 ontslag als geneesheer der armen van Goedsenhoven, waar hij vervangen werd door Dr. Caluwaert uit Neerheylissem. Gedurende 6 jaar bleef Clemence Van Nerum de apotheek open houden, maar toen drukte zij en haar man de wens uit in eigen huishouden te gaan en naar Jauche weer te keren, om er in het aangeschafte huis een brouwerij te beginnen. Zij verlieten Hoegaarden op 24 April 1872, terwijl de apotheek door de vrouw van de dokter voortgezet werd.

(2) Zie Familieschoon blz. 298 § 4

(3) zoon van de gemeente-sekretaris François Lodewijckx en kleinzoon van Henri Lodewijckx, griffier-vrederechter te Hoegaarden tijdens het Frans

- Ondertussen ging Jean Bapt. Van Nerum verder zijn zieken verzorgen, maar zou in 1874 wegens oververmoeidheid ontslag innemen als gemeentelijk inenter. Van Maart tot September 1875 was hij ziek en kon zich wegens krachtenverlies niet meer te paard houden. Hij zegde dan ook zijn cliënten uit de verwijderde dorpen op.

- In Maart 1879 stierf Anne Maryssael, de vrouw van de dokter en kwam Clemence enkele tijd bij haar vader wonen. Jean Bapt. was een gebroken man geworden en steunend op een stok, trok hij van huis tot huis, zijn zieken bezoeken. De 70 jarige Dr. Van Nerum was geknakt. In November 1879 had de jonge Dr. Denis Stes uit Leuven (4) zich te Hoegaarden als geneesheer gevestigd en logeerde bij een inwoner van het dorp. In December 1880 werd hij zwaar ziek en de oude Dr. Van Nerum werd ontboden. Deze liet zijn patiënt en collega in Maart 1881 naar zijn eigen huis overbrengen, om hem beter te kunnen verzorgen.

- En het was tijdens de maanden April en Mei dat Jean Bapt. een gewichtige beslissing nam. Zijn voortdurende verzwakking, zijn gevoel van eenzaamheid sedert het verlies van zijn echtgenote, de opgezeten moeilijkheden met zijn dienstpersoneel (5) en de toestand van zijn dochter die te Jauche bij haar man en haar kinderen nodig was, gaven aanleiding dat Dr. Van Nerum besloot zich bij zijn kinderen in Jauche te gaan vestigen.

- Op 15 Juni maakte hij een overeenkomst met Dr. Stes, aan wie hij zijn huis verhuurde voor de jaarlijkse som van 500 fr. zijn cliënteel en apotheek overliet voor 2000 fr. en hem enkele meubelen en een hoeveelheid wijn verkocht. De bijzonderste meubelen en de wijn werden naar Jauche verstuurd, terwijl Dr. Jean Bapt. Van Nerum op 22 Juli 1881 zijn geboortedorp verliet.

- Te Jauche hield hij zich bezig met het onderwijs van zijn kleinkinderen, het in orde brengen van de tuin, terwijl hij de rest van tijd doorbracht in zijn dagbladen en boeken. Buiten de dokters Baugnet en Mottoule en Apotheker Mazy, onderhield hij geen andere medische betrekkingen en had zich voorgenomen geen zieken ten huize meer te verzorgen.

- De oude cliënten uit Hoegaarden, Outgaarden, Lummen, Rocour, Lincet, Noduwé enz..., kwamen echter vaak hun vroegere dokter opzoeken, terwijl het ook soms gebeurde dat hij raadplegingen hield op aanvraag van zijn collegas. Dr. Van Nerum werd overal als een bekwaam geneesheer beschouwd en kon zo maar niet in eens de geneeskunde vaarwel zeggen. Zo goed als het ging, bleef hij dan ook de zieken verzorgen, die hem te Jauche kwamen vinden.

- Einde Oktober 1881 begon hij aan zijn linkeroor, dat tijdens een nachtelijke tocht naar Meldert, een twintigtal jaren geleden, bevroren was geweest, een jeuksel met uitslag te voelen. Denkend aan exzema schreef Dr. Mottoule geneesmiddelen voor die echter niet hielpen, terwijl de wonde tot een bloedende zweer uitgroeide. In Maart 1882 werden Dr. Golenvaux uit Brussel met de plaatselijke ge-

(4) Hij x met Marie Louise Tirion (°1861), die langs de familie Lowet van de Sweertsen afstamde. Zij waren de grootouders van de huidige Dr. Stes in de Doelstr. te Hoegaarden. Zie Familieschoon blz. 164 § Betwisting om de eerste beurs.

(5) Het bekende personeel, in dienst geweest bij Dr. Van Nerum, was : Angeline Torsin 15 j., Anastasie Gauthier (° St Jean Goest 1847), Marie Thérèse Wery (° Lummen 1839) vanaf 1861, Henri Dewaelheyns (° Noduwé 1841) en Marie Thérèse Claes (° Neerhoylisse 1841) van 1864 tot 1865 en ook nog Pierre Joseph Gubel (° Houtain l'Évêque 1824) vanaf 1864.

neesheren Mottoule en Baugriet ontboden. Zij brandden de wonde dicht, maar enkele dagen later vertoonde zich een dunne korst. Een nieuwe zuivering greep plaats en sedert dien verzorgde Dr. Van Nerum zich zelf met gewone zalf.

- Rond Pasen 1882 kwam hij naar Hoegaarden, zijn vrienden en kennissen en ook zijn familie bezoeken, maar hieromtrent zijn geen bijzonderheden bekend, gezien de Dokter vanaf einde Maart 1882 het bijhouden van zijn memorieschriften heeft stopgezet.

Uit een nagelaten diploma vernemen wij anderzins dat hij op 27 December 1882 het Burgerkruis van 1^e klas bekam, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 21 Juli 1861, ter beloning voor de bewezen diensten tijdens de epidemische ziekten (get. G. Rolin - Jacquemeyns).

- En zo eindigde de lange loopbaan van Dr. Van Nerum, die meer dan 45 jaar in dienst heeft gestaan van de geneeskunde en tot het Weldaigheidsbureau van Hoegaarden en zeven aanpalende dorpen behoorde.

8° Hun overlijden

- Sedert de dood van haar dochter Zenobie in 1866, leed Anne Maryssael aan een hartaandoening, die in Februari 1879 verergde ingevolge een zware longontsteking. Ondanks de beste zorgen toegezien door Dr. Golenvaux en Dr. Mottoule, overleed zij in de ouderdom van 59 jaar in haar huis op de Vroente op 28 Maart 1879 (6)...

Zij werd afgedragen door i

- François Van Hagendoren 32 j. gemeentesekretaris en gebuur.

- Cesar Putzeys 36 j., molenaar en gebuur.

- De begrafenis greep plaats op 31 Maart. Nopens het overlijden van zijn echtgenote schreef Dr. Van Nerum in zijn memorieschriften het volgende :

" Ainsi finit notre union heureuse de 39 ans, pendant laquelle un travail assidu et commun nous procura des épargnes suffisantes pour assurer notre avenir (7). Quoique rudement frappé par cette douloureuse catastrophe, je continuai l'exercice de ma profession médico-pharmaceutique, avec le concours de ma bonne Clemence, qui ne cessa de me donner à cette occasion, toutes les preuves d'une tendre affection et d'un complet dévouement."

- Het grote verlangen om na de dood allen verenigd te zijn, heeft er hem toe aangezet een familiekerkelder te laten bouwen, op het oude kerkhof rond de kerk van Hoegaarden. Dit werk ving aan in April 1881, was beëindigd in Juni en kostte in totaal 1415 fr. Het stoffelijk overschot van zijn dochter Zenobie en zijn vrouw werden er ingeplaatst. Dat was zijn laatste werk te Hoegaarden, want in Juli vertrok hij naar Jauche.

(6) In de bevolkingsregisters (akte 30) werd verkeerdelijk 27 Maart, 11 uur s'avonds vermeld.

(7) Uit zijn memorieschriften vernemen wij dat Dr. Van Nerum, buiten zijn huis op de Vroente (Sie D 214 a en b) ook nog een landeigendom bezat te Altenaken en 80 a op de Bley. Dit laatste had hij gekocht in 1856 en terug verkocht in 1875 voor 2.714 fr. Bovendien had hij in 1853 uit het nalatenschap van vader Maryssael, drie gronden hetzij 1 Ha 3 a. geërfd te Leffinge, die in 1860 voor Not. Verhulst uit Leffinge terug verkocht werden voor 5.600 fr. Zijn eigendommen in onroerende goederen waren oerster gering, in betrekking met de vele obligaties en aandelen die hij zich tussen 1845 en 1865 had weten aan te schaffen.

- Jean Bapt. Van Nerum schreef zijn eigen doodsbrief rond November 1886 en stierf een paar maanden later te Jauche, op 26 Januari 1887 te 11 uur s'avonds in de ouderdom van 79 jaar. (akte n° 4). Daags te voren was zijn schoonzoon Henri Quinot plots overleden, hetgeen aan te Dokter een fatale slag had toegebracht en waardoor Clemence Van Nerum in een onbeschrijfelijk verdriet werd gedompeld, want op twee dagen tijd, had zij haar man en haar vader verloren.

De aangifte van het overlijden van Dr. Van Nerum werd gedaan door :

- Albert Renard, veldwachter 52 j.
- Alexandre Renard, gemeentesekretaris te Jauche 70 j.

- De begrafenis greep plaats op 29 Januari, de plechtige lijkdienst ging door te Jauche en de teraardbestelling in de familie-kelder te Hoegaarden, onder een grote volkstoeeloop. Achter de lijkwagen stapten zijn drie kleinzonen en ook zijn broeder Livinus, gevolgd van de ganse familie.

Een groot man, die tijdens zijn leven alles veil had voor zijn geboortedorp, maar niet altijd te volle gebrepen werd, was heengegaan.

- Op 1 Oktober 1905 overleed Clemence Van Nerum en werd door de toenmalige grafelver Louis Falla (8), in de familie-kelder te Hoegaarden bijgezet. Volgens een overleveringsverhaal van deze laatste, verscheen er in de lente van elk jaar op het graf van Van Nerum, een witte lelie, verschijnsel dat toegeschreven werd aan de voortdurende liefde die Anne Maryssael haar echtgenoot toedroeg.

9° Nabe-schouwingen

- A. Inzake familiebetrekkingen

- Uit zijn memorieschriften blijkt duidelijk dat Jean Bapt. Van Nerum de beste betrekkingen onderhield met zijn broeder Justinus, die geneesheer was te Leffinge. Vaak kwam deze evenals Trinette Lauwe-reys de Rosendael (9) te Hoegaarden op bezoek, terwijl Anne Maryssael met haar dochters, menig maal naar Leffinge en Vlaanderen reisde, om haar familie te gaan bezoeken.

- Uit de overleveringsverhalen is het ook bekend, dat Jean Bapt. Van Nerum, na zijn vertrek uit Hoegaarden, jaarlijks een paar maal naar zijn geboortestreek terugkeerde en steeds een bezoek bracht aan de brouwerij Van Nerum, destijds gehouden door een zoon van zijn broeder Livinus, namelijk Julien Van Nerum, de oude.

- Anderzijds weten wij dat de overleden Ouderdomsdeken der Gilde, Julien Van Nerum (de jonge), als kleine bengel zijn vader naar Jauche heeft vergezeld, om een bezoek te brengen aan de Dokter. Dit moet gebeurd zijn rond 1885/86, want het is hem steeds bijgebleven, dat hij er een oude man met ingebonden oor in een zetel zag zitten, die hem een geldstuk schonk om "bollekens" te kopen.

-
- (8) woonde in de Tiense straat n° 4. Was de zoon van Philippe Falla en Rosalie Jubin en kleinzoon van Jean Falla en Catharina Van Nerum (Zie Familieschoon blz. 402)
- (9) Was de halfzuster van Anne Maryssael en huwde in 1835 met de ontvanger Jean Bernard Verplancke (° Yper en + Gent 1867) van wie 4 kinderen, te weten : Marie Louise, Zenobie, Lucie (x Dr. Louis De-wilde uit Tienen) en nog een andere. Een zuster van Jean Verplancke met name Marie Claire (° Oostvleteren 1837 en + Grimde bij Tienen in 1891) x met Louis De Wille de Corswarem, van wie Gabrielle.

B. Inzake zijn levenswerk:

- Zijn bijzonderste levenswerk, buiten de taak van geneesheer, was zijn memorieboek. Aangevangen in 1847 beslaan deze schriftten de periodes gaande van 1808 tot 1882. Zij omvatten drie met de hand geschreven registers van 30 x 18 cm. en zijn meer dan 280 bl. rijk. Men treft er allerlei inlichtingen in aan over zijn stamvertakking en familie, versierd met stambomen, uiterst belangrijke gegevens over de evolutie van de Hoegaardse gemeentepolitiek en het verloop van nationale en internationale gebeurtenissen. Deze schriftten maken voor onze familiegeschiedenis een onschatbare bron van inlichtingen uit, dewelke ons in de mogelijkheid hebben gesteld, de juiste toedracht van sommige zaken zo nauwkeurig te vernemen.

- Zijn tweede grootste levenswerk, was de stichting van de Muziekharmonie, maar de politieke onenigheden hebben van deze stichting niet gemaakt wat Dr. Van Nerum ervan gehoopt had. Gelukkiglijk kon het symbool ervan, namelijk het officieel vaandel, door Van Nerum en Van der Taalen betaald, gered worden. Thans prijkt het in 't nieuwhuys-museum te Hoegaarden, waar in Februari 1861 de stichtingsvergadering plaats greep leidend tot de oprichting van de harmonie. Daar alleen worden de namen van de stichters nog herdacht en de eer gegeven die hun wettig toekomt.

C. Inzake zijn nalatenschap

- Na de dood van Dr. Van Nerum kwamen al zijn eigendommen in 't bezit van zijn dochter Clemence. Maar na diens overlijden in 1905, moest alles onder haar drie zonen verdeeld worden, terwijl haar tweede echtgenoot ook nog zekere rechten kon doen gelden. Om de verbrekkeling te vermijden, stelde Camille Quinot (Apotheker te Orp Statiestraat 6) zoon van Henri Quinot en Clemence Van Nerum, een openbare verkoop voor, om uit de onverdeeldheid te treden, hetgeen hem toeliet al integraal terug in te kopen.

- Hieronder bevonden zich de meubels en familieherinneringen en bijzonderlijk al wat aan zijn grootvader Dr. Van Nerum had toebehoord, zoals de grote met olie geschilderde portretten (10), de rijkge vulde bibliotheek met de memorieschriften, het zilverwerk en oude vaatwerk, het kristal, het schouwgarnituur, de Saksische armkandelaars enz.... Dit alles werd alsdan van uit Jauche naar Orp overgebracht.

- Toen Camille Quinot, die ongehuwd was gebleven, in 1923 op zijn beurt overleed, had hij bij testament het vruchtgebruik van al zijn roerende en onroerende goederen aan zijn twee meiden geschonken (1) om hun te vergoeden voor de lange en trouwe diensten. Na hun dood in 1930 en 1940, kwam het huis te Orp met de ganse inboedel in 't bezit van zijn neef Henri Quinot uit Brussel (12), die al deze mooie familieherinneringen naar zijn huis liet overbrengen. Daar worden zij nu met de grootste zorg bewaard, als kostbare "reliken" van zijn overgrootvader Dr. Van Nerum uit Hoegaarden.

E I N D E

(10) Portret van Jean Bapt. Van Nerum, portret van Anne Maryssael en portret van Clemence en Zenobie Van Nerum, allen in 1853 geschilderd door Wens uit Neervelp.

(11) Moeder en dochter Gérard. De moeder was de kindermeid geweest van Camille Quinot.

(12) lid van de Gulden Lelie, heden wonende te Molenbeek, Gentse steenweg n° 772.

454 bis

Dr. Jean Bapt. VAN NERUM

Zijn huis op de Vroente te Hoegaarden.

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT 44 EVERE

Maandelijkse uitgave n° 75 der zomermaand (Juni) 1966

Art. 259 : Stb. V/14 Charles VAN NERUM xBarbe SMOLDERS xxJustine DEFOOR
=====

1. Inleiding

- De man die in dit artikel besproken wordt, is de groot-, overgroot- en achterovergrootvader van alle Van Nerum's, die heden nog te Hoegaarden wonen. Ofschoon zijn kleinkinderen, waaronder onze huidige Ouderdomsdeken, zijn broeder Prosper en diens kozijns Leon, Charles, Jules en Robert Van Nerum, hun grootvader nooit hebben gekend, hoorden zij niettemin veel van hem spreken.

- Hij behoorde immers tot de 4e brouwersgeneratie, die van vader op zoon, sedert meer dan een eeuw, in hetzelfde "paenhuis" hun bier brouwden en de tradities van hun geslacht hoog hielden. Ondanks zijn bewogen leven bleef hij een geliefd en populair figuur te Hoegaarden, die in de volksmond "Chaals Van Nerum" genoemd werd "de man die jenever en bier dronk, zoals de kemels water".

2. Zijn geboorte

- Charles Van Nerum werd geboren te Hoegaarden op 20 Jan. 1811 te 15 uur (akte 7), in het voormalige huis Vandermolen (1), als tweede zoon van Joannes Baptist Van Nerum (28 1/2 j.) en Anna Albertina Dumont (23 1/2 j.) Diezelfde dag nog ontving hij het doopsel en kreeg tot doopgetuigen :

- Antoon Maison (x Theresia Dumont) zijn moederlijke oom
- Anna Maria (genaamd Catharina) Van Autgaerden, zijn grootmoeder

3. Charles wordt brouwer

- Joannes Baptist Van Nerum had steeds gezegd "Mijn eerste zoon zal priester worden (2) en mijn tweede brouwer. Daarom werd Charles onmiddellijk na zijn studies op de brouwerij van zijn vader ingezet (3), om vertrouwd te geraken met alle geheimen en knepen van het bierbrouwen en jeneverstoken.

- In Nov. 1832 toen zijn vader overleed, was Charles bijna 22 j. geworden en werd in 1833 door de familieraad aangeduid, om de brouwerij voort te zetten en als broodwinner op te treden (4).

(1) gelegen Gasthuisstr. 7 te Hoegaarden, heden bewoond door het echtpaar Willems - Van Nerum. Zie Familieschoon blz. 338 §B

(2) dit viel verkeerd uit, want de eerste zoon werd geneesheer (zie art. 255)

(3) zie art. 183

(4) zie blz. 227 § D en blz. 343 § H

"La Brasserie de la Ghète" zoals de brouwerij Van Nerum sedert 1724 werd genoemd, kreeg de nieuwe benaming van "Distillerie et Brasserie Van Nerum". Charles liet de brouwketel herstellen, die in 1831 door de Franse troepen was vernield geworden, terwijl zijn broeder Jean Bapt. zijn eerste winst van geneesheer aanwendde, ter verbetering van het pachthof. Hierdoor gelukte Charles er vrij spoedig in, de winstgevende zaak van zijn vader weer vlot te krijgen.

3. Zijn verloving en huwelijk

- In 1837 leerde Chaals Van Nerum een meisje kennen met name Barbe Smolders, die te Kuntich woonde. Zij werd waarschijnlijk aldaar geboren tussen 1816 en 1820 en was de dochter van Henricus Smolders en Maria Catharina Meugens.

- Deze verloving werd aangewakkerd door drie personen, namelijk :

- 1° Servais Coenegras, een trouwe vriend van de vader van Charles Van Nerum en toenmalige Ere-Deken van de Gulden Lelie (5). Hij was in 1814 gehuwd met Maria Catharina Meugens uit Oorbeek, die een nicht was van de moeder van Barbe Smolders. Bovendien was Servais Coenegras meester brouwer te Hoegaarden en stond er op dat zijn vriend Charles Van Nerum met zijn kleinnicht zou trouwen.
 - 2° Dokter Jean Bapt. Van Nerum, de broeder van Charles, die de families Smolders en Meugens uit Oorbeek, Kuntich en Vissenaken, onder zijn cliënteel telde en persoonlijk bevriend was met de vader van Barbe Smolders.
 - 3° François Van Nerum, oom van Charles en boezemvriend van Servais Coenegras, die in 1815 in het huwelijk was getreden met Anna Catharina Aerts (alias van Billichout) uit Breisem onder Kuntich (6). Deze laatste was een jeugdvriendin van de moeder van Barbe Smolders, met wie zij steeds in goede betrekkingen was gebleven.
- En al deze personen brachten Charles en Barbe nader tot elkaar terwijl de families Van Nerum en Meugens de verbinding genegen waren zodat ook het geslacht Smolders er fier op ging, dat een van zijn dochters einde 1837 in het huwelijk trad met een brouwerszoon van de familie Van Nerum uit Hoegaarden.

4. Wie was Barbe Smolders ?

- Zij stamde uit vooraanstaande geslachten, afkomstig uit Kuntich (K), Oorbeek (O), Glabbeek (G), Tienen (T), Bunsbeek (B), Rommerson (R) en Vissenaken (V).

De families Smolders en Meugens waaruit zij was voortgesproten, waren twee innig met elkaar verbonden families in de streek van Kuntich, Oorbeek en Vissenaken, net als de Sweertsen en Van Nerum's in het gebied van Hoegaarden.

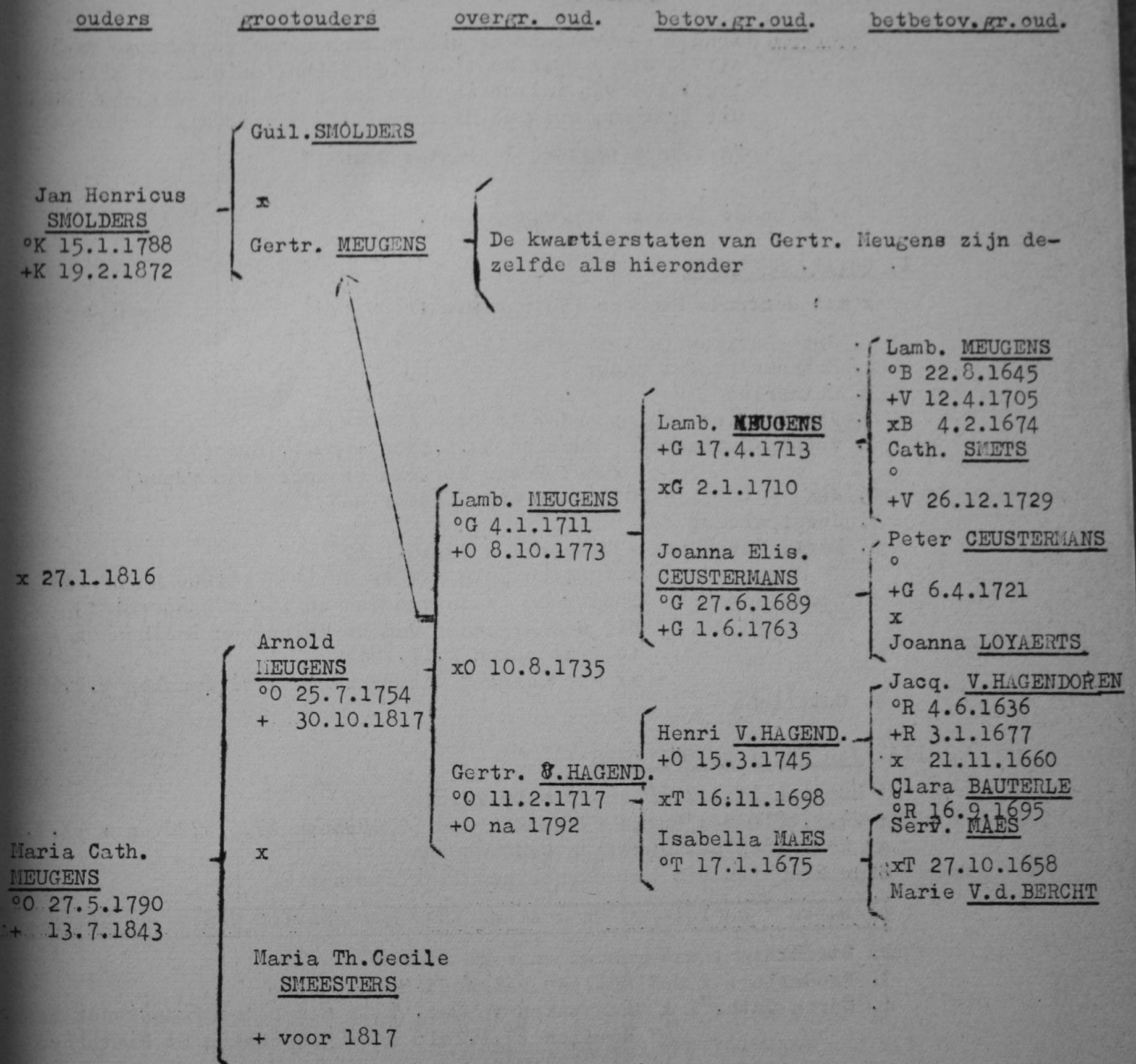
Zij hielden hun familietradities hoog en waren ten eerste gehecht aan hun geloof.

In hun streek bekleedden zij vooraanstaande functies en werden tot de notabele-families gerekend, die een actieve rol speelden in het beleid van hun gemeenten.

(5) .° Hoegaarden 1765 en er + 1847. Zie blz. 339 § E.

(6) zie blz. 352 art. 8 b.

Haar kwartierstaten zagen er uit als volgt :

Opmerking : Noteer dat haar grootmoeder Gertrude Meugens, de zuster was van haar grootvader Arnold Meugens, zodat de vader van Barbe Smolders met zijn rechtstreekse nicht is getrouwd.

5. Beschrijving der geslachten SMOLDERS EN MEUGENS

A. SMOLDERS

Blazoën : Zonder een verband te willen zoeken met de familie Smolders uit de streek van Kuntich-Vissenaken, melden wij hieronder ten titel van inlichting het wapen van het geslacht "SMOLDERS" uit Brabant, volgens Rietstap T.IV Pl. CCCXIX

"drie molenijzers geplaatst 2 en 1"

- De oudst bekende voorvader was :

I. Guill. SMOLDERS

x met Gertrude Meugens (7) van wie :

1. Jan Henricus (volgt onder II A)
2. Matheus (volgt onder II B)
3. Catharina
4. Jan Baptist (volgt onder II C)
5. Joanna Catharina ° Kuntich 20.5.1800 + 10.1.1826 (?)
x met Peter Wirickx (+ voor zijn vrouw)
6. Jan + te Olen 1870 waar hij Pastoor was
7. Jozef Albert
8. Maria Catharina + Vissenaken 29.10.1862
x Kuntich 1819 met Frederic Martinus Huens uit Boutersem (zoon van Jan en Lucia Wanderbist)
Hij was eigenaar van de molen van Daelhem en + te Vissenaken 2.11.1844
xx met Charles Caberghs die + Vissenaken 9.2.1859
9. Guillaume

IIA. Jan Henricus SMOLDERS

° Kuntich 15.1.1788 en er + 19.2.1872
x 27.1.1816 met Maria Cath. Meugens (° Oorbeek 27.5.1790 en + 13.7.1843 met Jozefien Vandenbergh
Eijn kinderen uit het eerste huwelijk waren :

1. Barbe ° ca 1816/20 en x einde 1837 met Charles Van Nerum uit Hoeg.
2. Stephanie : was gehuwd en + te Binkom.
3. Frederic : x met Nelleke van Weddingen
4. Maria Cath. : x Vissenaken in Dec. 1841 met Peter Franciscus Huens (° Kuntich 27.1.1816 en + Vissenaken St Pieter op 11.8.1873) van wie :
 - a) Nathalie : ° Vissenaken 5.1.1843 en + Wever op 12.6.1905. Zij x Vissenaken 30.12.1866 met Ferdinandus Hyronimus Van Nerum, burgemeester van Attenrode-Wever (8).
 - b) Theophile : Vissenaken 22.5.1845 en er + 2.4.1920 Was Burgemeester van Vissenaken, ver-eerd met het Burgerkruis 1e klas en de herinneringsmedaille der Regering van Leopold II.

(7) dochter van Lambert Meugens en Gertrude Van Hagendoren uit Oorbeek. Zie verder "geslacht Meugens."

(8) zie 't neerhembloet n° 2 van Sep 64 blz. 4 § IIIb.

- c) Florentine : ° Vissenaken 7.1.1849 en + Kuntich
24.3.1925. Zij x Felix Van Herbergen
van wie Joseph ° Kuntich 1888.
d) Charles : ° St Joris Winge 25.2.1853 en + Tienen
2.7.1934. Hij x Lydie Wauters van wie :
François ° Tienen 1878 en Theophile
° Tienen 1888

5. Maria Natalia : ° Kuntich 15.10.1830
Peter i Guill. Smolders (oom)
Meter : Barbe Smolders (9)
x met Eduard Peten.

6. August ° Kuntich 10.1.1828
Peter : Jean Bapt. Smolders (oom)
Meter : Theresia Meugens (tante)
x Josephe Meugens uit Kuntich
xx Elisabeth Sondervorst uit Houthem

- Kinderen uit het tweede huwelijk :

7. Louis : x met Huts uit Hoxem.
8. Edmond : x met Hoebanckx uit Kuntich en + te Tienen.

II B : Mathues SMOLDERS

Hij x met Joanna Cath. Meugens uit Oorbeek, die hem volgende kinderen schonk :

1. Theophile : ° 26.11.1829
Peter : Guill. Smolders (oom)
Meter : Maria Cath. Meugens (tante)
x met Constance Justinne Peters
2. Mathieu Lambert
3. Jean : x te Diest 21.8.1873 met Constance Verstukken van wie :
a) Joseph : x te Charleroi met Marie
b) Marie : x te Diest met Leon Dumortier van wie Frederic, Jean en Charles.
c) Odile
d) Lambert: x te Opheyllissem met Alice Prevenaire.

II C : Jan Baptist Smolders

Hij x met Van Ongelegen uit Budingen van wie :

1. Guillaume : x met *Luce* Delforge
2. Jean : + te Brussel - *ongehuwd*
3. Josephine : + te Tienen - *id*
4. Virginie : + te Tienen - *id*
5. Henri : + te Tienen - *id*
6. Stephanie : geestelijke te St Truiden

(9) wordt als "soror prolis" in de registers vermeld, zodat zij werkelijk de zuster was van dopeling.

"7. Pierre Louis : °Tienen 22.2.1830 en + Tienen 30.7.1911
x Josephine WARNAU, van wie

- Louisa : geestelijke te Hoegaarden en + Nijvel

xx Elisa WARNAU (zuster van vorige) van wie :

- Joseph , Inspecteur der Verzekeringen te Brussel
Hij was x en had een zoon met name Maurice

- Irma : x Tienen met Dr VANDEPUT van wie : Alfred, Fabienne en Madeleine

B. MEUGENS

Blazoen : Deze familie voerde een wapen "van sinopel met drie banden van goud, de tussenruimten beladen met twee maal drie penningen van zilver" toegeschreven van de Abt Norbertus Meugens, prelaat te Vlierbeek.
(Ref. Intermédiaire des généalogistes n° 89 blz. 236)

- De stamvader van dit geslacht was :

I. Lambert MEUGENS

° Bunsbeek 22.8.1645 en + Vissenaken 12.4.1705

x Bunsbeek 4.2.1674 met Catharina Smets (+ Vissenaken 26.12.1729
van wie :

II. Lambert MEUGENS

Werd ° te Vissenaken en + te Glabbeek 17.4.1713

Hij x te Glabbeek 2.1.1710 met Joanna Elisabeth Ceustermans (° te Glabbeek 27.6.1689 en + Glabbeek 1.6.1763, dochter van Peter Ceustermans en Joanna Loyaerts) van wie :

III. Lambert MEUGENS

° Glabbeek 4.1.1711 en + Oorbeek 8.10.1773

x te Oorbeek 10.8.1735 met Gertrude Van Hagendoren (10).

..... Uit dit huwelijk sprongen 15 kinderen :

6 kinderen die vroeg stierven

7 : Joannes Robertus : Pastoor te Beets en + in Gasthuis te Leuven

8 : Anna Catharina : geestelijke in 't Wittevrouwenklooster te Tienen.

9 : Maria : x met Mathues Vranckx uit Oorbeek

10 : Joanna : x met Joannes Bapt. Van Herbergen uit Outgaarden

(10) ° Oorbeek 11.2.1717 dochter van Henri Van Hagendoren x Isabella Maes, kleindochter van Jacques Van Hagendoren - Clara Bouterlé, achterkleindochter van Roelant Van Hagendoren (° ca 1600 + ca 1647) x 29.6.1629 met Jacqueline Stockmans (+ 20.8.1668) uit Rommersom onder Hoegaarden.
Roelant was op zijn beurt een zoon van Peter van Hagendoren x Anna Berwouts, kleinzoon van Peter van Hagendoren x Christijn Vandermoelen, achterkleinzoon van Aerdt Van Hagendoren en overachterkleinzoon van Peter Van Hagendoren x Katherina van Gierle (dochter van Hendrik van Gierle).

(vervolgt)